

בתי המשפט

א 060029/99		בית משפט השלום תל אביב-יפו	
תאריך: 09/12/2003		כב' השופטת רונית פינצ'וק - אלט	בפני:

תובעת - נתבעת שכנגד	פוליאורטן בע"מ	בעניין:
	ע"י ב"כ עו"ד גיל גרשוני	
	נגד	
	סולרון תעשיות פוליאורטן בע"מ	
	זאב ירון	
הנתבעים - תובעים שכנגד	ע"י ב"כ עו"ד יגאל לונגו	

פסק-דין

התובעת והנתבעת שכנגד (להלן: "הנתובעת") היא חברה העוסקת בייצור ומכירה של חומרים שונים, בין היתר פוליאורטן המשמש לייצור סוליות נעליים. מאז שנת 1996 היתה התובעת בקשרי מסחר עם הנתבעת והנתובעת שכנגד (להלן: "הנתבעת") שעיסוקה ייצור סוליות נעליים ואשר נהגה לרכוש ממנה חומרים לשם כך.

התביעה העיקרית הוגשה במקורה לתשלום חוב של הנתבעת בגין חומרים שהיא רכשה מהתובעת בסך של 378,171 ₪, וזאת בנוסף לתביעה שהוגשה בת.א. 60027/99 נגד נתבע 2 בגין ערבותו להתחייבויות הנתבעת כלפי התובעת.

עפ"י הסכם פשרה בין הצדדים שילמה הנתבעת לתובעת סך של 240,000 ₪, התביעה בת.א. 60027/99 נמחקה, והתובעת הגישה כתב תביעה מתוקן על סך של 138,171 ₪.

הנתבעת הגישה כתב הגנה ותביעה שכנגד על סך של 196,705.5 ₪ בגין נזקים שנגרמו לה ע"י התובעת, כתוצאה מכך שסוליות נעליים בדגם מסויים שמספרו אצלה 1734 (ודגם מתוקן שלו), אשר מיוצרות מהחומרים שהיא רכשה מהתובעת, נסדקו תוך תקופה קצרה לאחר רכישת הנעליים המוגמרות מלקוחותיה של הנתבעת אשר נאלצה לפצותם.

ביום 4/5/00 הגישו הצדדים הסדר דיוני לפיו סכום החוב כפי שנתבע בתביעה העיקרית המתוקנת מוסכם על הצדדים, ויש לדון רק בטענות הנתבעת לצורך הקיזוז והתביעה שכנגד. לפיכך הוסכם גם כי הנתבעת תחל בהבאת הראיות.

את סוליות הנעליים העשויות מפוליאורטן מייצרת הנתבעת באמצעות "קרוסלה" מסתובבת שעליה מונחות תבניות של סוליות הנעליים המיוצרות באותה עת. כאשר מסתובבת הקרוסלה, מתמלאת כל תבנית בתורה ע"י שני חומרי גלם נוזליים שביחד מתקשים לאחר מכן לסוליה. מכאן שייצור החומר ממנו עשויה הסוליה נעשה למעשה ע"י הנתבעת באמצעות חומרי הגלם של התובעת. על הקרוסלה ניתן להניח בו זמנית תבניות בצורות שונות לקבלת מודלים שונים של סוליות.

בתקופה הרלבנטית לתביעה ייצרה הנתבעת מספר מודלים של סוליות מפוליאורטן מס' 300-606 ללא בעייה מיוחדת, ומכאן טענתה כי "ייצור" החומר של הסוליה מהדגם נשוא התביעה נעשה אף הוא כראוי בהתאם להוראות שקיבלה הנתבעת מהתובעת.

הדגם המתוקן נוצר ע"י התבניות של הדגם המקורי שבהן הוספו לתבנית פנינים כך שהסוליה תהיה "אוורירית" יותר, בניסיון לפתור את בעיית הסדיקה.

הסוליה בדגם נשוא התובענה היא סוליה עבה שהולכת ומתעבה (נהיית גבוהה יותר) לכיוון העקב, ובעלת טקסטורת "טרקטור" דהיינו חריצים רבים העוברים לרוחבה מצד לצד. דגם זה הוא חיקוי לדגם איטלקי שזכה להצלחה אופנתית בארץ ובעולם באותה תקופה ואשר נעשה מחומר אחר (פוליאטר) אשר אינו נמצא בשימוש בארץ. (יש לציין כי בדגם האיטלקי שהוגש גם התבנית אינה זהה שכן החריצים בה אינם עוברים מקצה לקצה בקו אחד, דבר שלטענת התובעת גם הוא תורם לעמידותה בפני סדיקה).

כפי שהיה נהוג בין הצדדים ביחס לכל הדגמים שייצרה הנתבעת מהמוצרים של התובעת, שלחה הנתבעת לבדיקה במעבדת האיכות של התובעת את הדגם של אב הטיפוס, ולאחר שקיבלה תוצאות מעבדתיות תקינות, הזמינה תבניות של הדגם, והחלה לייצרו, תוך שהיא שולחת באופן סדיר סוליות מדגמיות שלו לבדיקה (יחד עם סוליות מדגמיות של כל יתר הסוליות שיוצרו על ידה באותה עת). לפיכך טוענת הנתבעת כי היא בדקה את איכות הסוליה הן לפני הייצור והן במהלך הייצור, כאשר הבדיקות שבוצעו ע"י התובעת הצביעו על כך שהסוליה באיכות טובה ובעלת אורך חיים תקין.

למרות שככלל בדיקות האיכות של הסוליות היו תקינות, הגיעו תלונות רבות של קונים לחנויות הרוכשות מהנתבעת סוליות נעליים, ומהן לנתבעת על שברים שנגרמו בסוליות נשוא התובענה זמן קצר רכישת הנעליים ע"י הצרכנים.

אין למעשה מחלוקת בין הצדדים כי פוליאורטן 300-606 אינו מתאים לייצור הדגם נשוא התביעה בשל עובי הסוליה, במיוחד כשבנוסף בנוי הדגם עם חריצים רבים בתחתית.

לטענת הנתבעת ידעה התובעת על השימוש שהנתבעת מתעדת לבצע בחומרי הגלם שהיא רכשה ממנה, ייעצה לה בדבר החומרים המתאימים לשימוש הנדרש על-ידה, דהיינו התאימה את חומרי הגלם לדגם, ומכרה לה חומרים שאינם מתאימים ליעודם. לא אף זאת אלא שבדיקות האיכות השוטפות שבוצעו במעבדה של התובעת אישרו כי החומרים מתאימים למוצר שיוצר ע"י הנתבעת. התובעת אף יצרה כלפי הנתבעת מצג לפיו הבדיקות שהיא מבצעת יש בהן כדי להעיד על טיב הסוליה שיוצרה.

לטענת התובעת, היא לא סיפקה לנתבעת מעולם, ולא היתה צריכה לספק לה שירותי יעוץ לשם התאמת חומר הגלם לסוליות הנעליים שיוצרו ע"י הנתבעת. התובעת לא הציגה עצמה כמומחית בתחום סוליות הנעליים או כמי שמומחית בקביעת מידת ההתאמה בין הסוליה לבין חומר הגלם. לטענתה, בדיקות האיכות שהיא ביצעה נועדו לבדוק ובודקות רק את איכות החומר ממנו עשויה סולית הנעליים, או ליתר דיוק לבדיקות הפרמטרים הכלולים בבדיקה בלבד. לטענת התובעת, היתה הנתבעת מודעת כל העת לכך שבדיקות האיכות בדקו רק את החומר שיוצר ולא את מידת התאמתו לסוליה או את עמידות הסוליה. תהליך ערבוב החומרים המשמשים לייצור הסוליות מבוצע ע"י יצרן הסוליות קרי: הנתבעת, והבדיקה נועדה לוודא שהתהליך בוצע כהלכה.

התובעת טוענת כי יצרן הסוליות הוא שמוסמך לקבוע את מידת התאמת חומר הגלם לסוליה, וכי הנתבעת בחרה את חומר הגלם לסוליה מבלי שתתייעץ עם הנתבעת, מבלי שתבקש את חוות דעתה, ומבלי שהנתבעת המליצה בפניה על רכישת חומר זה או אחר.

לטענת התובעת המודל נשוא התובענה היה בעייתי בשל עובי הסוליה וריבוי החריצים תוך העתקת המודל האיטלקי שעשוי מחומר אחר.

בנוסף טוענת התובעת כי עובדיה התריעו בפני הנתבעת שחומר הגלם ממנו יצרה את סוליות הנעליים אינו מתאים לסוליה בעלת תכונות כאלה (עובי וחריצים) אך הנתבעת בחרה להתעלם מהאזהרות. כמו כן התריעה התובעת כי צפיפות החומר בסוליה נמוכה מדי, מתחת ל- 500, ואינה עונה על הנדרש. הנתבעת דחתה את האזהרות, וטענה שאין קשר בין צפיפות החומר לעמידה בבדיקת כפיפות, ולפיכך אין לה אלא להלין על עצמה. לטענתה היו כשלים נוספים בהליכי הייצור אצלה הנתבעת שאף הם עלולים לגרום לשברים בסוליות. התובעת התריעה על כשלים אלה אך הנתבעת התעלמה מאזהרותיה.

כמו כן טוענת התובעת כי הנתבעת יצרה 50,000 סוליות נעליים מהדגם המתוקן בלי שווידאה קודם לכן שהשברים שבדגם המקורי אינם מתפתחים גם בה. לטענת התובעת, היא גם לא המליצה לנתבעת להתקין פינים בתבנית והחלטה זו היתה כולה של מנהל הנתבעת. לטענתה התרשלה הנתבעת בכך שלא ביצעה בעצמה בדיקות של איכות הסוליות למרות שהיה לה הציוד הדרוש.

לפיכך טוענת התובעת כי היא מכרה לנתבעת חומרי גלם מאיכות טובה, וכי כל הבדיקות שנעשו על ידה היו מדויקות. לטענתה בחירת חומר הגלם והתאמתו למודל הינם באחריות יצרן הסוליה קרי: הנתבעת, ולחלופין באחריות משותפת.

לבסוף חולקת התובעת על עצם קרות הנזק ועל שיעורו.

הנתבעת החלה ביחסי מסחר עם התובעת בשנת 1996, לאחר שקודם לכן עבדה עם חברה איטלקית, לטענתה, משום הנוחות שבעבודה עם חברה ישראלית לנוכח הצורך בבדיקות איכות שוטפות.

מחומר הראיות שבפני הגעתי למסקנה כי התובעת נתנה לנתבעת, לפני תחילת עבודתן המשותפת, יעוץ לגבי החומרים שיתאימו לדגמי הסוליות שאותן ייצרה הנתבעת. אינני מקבלת את גרסת התובעת לפיה כל

התחייבותה הסתכמה בהספקה של חומרי גלם תקינים, ובבדיקה אם החומר שנוצר מהתרכובת שלהם תוך כדי מזיגתו לדגם הינו תקין.

התובעת אמנם בדקה גם את תקינות החומר שייצרה הנתבעת מחומרי הגלם שסופקו לה ע"י התובעת, למשל שלא נוצרה במזיגת החומרים "קדימות", מצב בו חומר אחד מקדים לצאת מהשני וכתוצאה אין ערבוב מושלם של החומר ממנו עשויה הסוליה, או ערבוב כמות גדולה מדי של צבע יחד עם שני חומרי הגלם, דבר שפוגם באיכות חומר ממנו עשויה הסוליה (ואשר אירע פעם אחת בלבד שכן הנתבעת נהגה לרכוש מהתובעת את חומרי הגלם כאשר הצבע כלול בתוכם). התובעת נתלתה על תפקיד זה שגם אותו היא ביצעה כחלק מהתחייבויותיה בבואה לטעון כי בכך מסתכם תפקידה, ולא כך הוא.

התובעת מרכיבה חומרי גלם שלהם שימושים מגוונים עפ"י פורמולציות שהיא מקבלת, והיא בוחרת את הפורמולציות שהיא מציעה ללקוחותיה עפ"י השימושים השונים שהם עושים בהם. את הפורמולציות, הקובעות את התכונות של חומר הגלם, מקבלת התובעת מחב' אחרות איתן היא קשורה בקשרי מסחר, והיא מתחייבת כלפיהן לשמור אותן בסוד (עדותו של פיני הרצוג מטעם התובעת בעמ' 37 לפרוטוקול). ממילא, וכפי שהעיד פיני הרצוג, התובעת יכולה להשפיע על התכונות של החומר ע"י שינוי או הוספה של חומרים.

התובעת מרכיבה כ- 10 סוגי חומרים עבור תעשיית הנעליים, מהם היא מכרה לנתבעת 3 חומרים, מהם שניים היו החומרים העיקריים שאותם היא רכשה לכל אורך התקופה בה התקיימו בין הצדדים יחסי מסחר (עדותו של פיני הרצוג בעמ' 38 – 39 לפרוטוקול).

כמו כן העיד פיני הרצוג, כשנשאל איך בחר את החומרים אותם מכר לנתבעת מתוך 10 סוגי החומרים שמייצרת התובעת לתעשיית הנעליים:

"אני לא בחרתי, החומר בא יחד עם שיתוף פעולה עם התובעת עצמה ותוך כדי הסבר מה כל חומר עושה".

כן העיד כי במקרה ולסוג סוליות הנעליים שמבקש היצרן מתאימים שני סוגי חומרים, נתונה ההחלטה ליצרן סוליות הנעליים.

עדות זו מפחיתה שלא בצדק בחלקה של התובעת בבחירת החומר. מהאמור לעיל עולה כי אין ליצרני סוליות הנעליים ידע לגבי החומרים שבהם משתמשת התובעת. היא אמנם מסבירה להם על תכונותיהם אולם הפורמולה עצמה היא סוד מסחרי ורק התובעת יודעת אלו חומרים היא ערבבה, ומה השפעתם על החומר במיוחד בתוך כלל החומרים שבפורמולציה. יתר על כן גם הרכבת החומר של הסוליה מחומרי הגלם ע"י התובעת איננו נעשה על בסיס ידע כלשהו של יצרן הסוליות (אלא רק ניסיון אמפירי שהוא רוכש בדיעבד), והערבוב נעשה עפ"י הוראות התובעת שאף בודקת את איכות מזיגת החומר ע"י הנתבעת.

בטרם החלו היחסים העסקיים של הצדדים, ביקרו נציגים של התובעת אצל הנתבעת, ראו את דגמי הסוליות שהיא ייצרה באותה עת, והמליצו שני חומרים הנמכרים ע"י התובעת ואשר מתאימים לסוג הסוליות שהיא ייצרה. כך גם העיד פיני הרצוג, עה/2 עובד התובעת משך למעלה מ- 30 שנה ומנהל טכני שלה בעמ' 39 ש' 1 – 3 לפרוטוקול:

"אנחנו ממליצים או מתאימים לפי הדרישות שלהם את החומר עצמו, לדוגמה הם אומרים שרוצים ליצר סוליה מסוימת והשימוש שלה ככפף, בהחלט לכפף מתאים חומר מסויים ונותנים את המספר של זה (של החומר – ר.פ.א.)".

פיני הרצוג גם הודה כי בתחילת העבודה עם הנתבעת היה מקרה של סוג מסויים של סוליות שכונו על ידו "גרמניות", שאנשי הנתבעת הציגו בפניו והוא התאים את החומר שהתובעת מכרה לנתבעת לשם ייצור סוליה ספציפית זו.

מכאן שתפקידה של התובעת כלל גם התאמת החומר לסוליה אותה מבקשת הנתבעת לייצר.

פיני הרצוג העיד אמנם שמקרה "הסוליות הגרמניות" היה היחיד בו הוא התאים חומר ספציפי לדגם ספציפי של סוליה, ואולם נראה לי שבכך לא דק פורתא. כאמור בתחילת היחסים העסקיים בין הצדדים הציגה הנתבעת בפני התובעת את הדגמים שהיא ייצרה באותה עת, ועובדי התובעת המליצו לה על שני חומרים שאותם היא המשיכה לרכוש עד לסיום היחסים שבין הצדדים לשם ייצור הסוליות. הסוליות הגרמניות היו עפ"י עדותו של פיני הרצוג בעלות מבנה מיוחד (עם חורים בחלק העליון), ולשם כך התאימה התובעת לנתבעת חומרים מיוחדים. ביתר המקרים התאימו החומרים שעליהם המליצה התובעת לשימוש של הנתבעת והיא השתמשה בהם באופן שגרת.

כפי שהעיד עת/1, עידן ירון, כאשר אירעה התקלה בדגם נשוא התובענה, עבדו הצדדים ללא תקלות תקופה ממושכת. הנתבעת אמנם לא נהגה בדרך כלל לשלוח לתובעת את הסקיצה של דגם סוליה חדש שביקשה לייצר לפני הכנת אב הטיפוס, אולם היא תמיד שלחה אליה לבדיקה את אב הטיפוס, ואם בדיקות אב הטיפוס היו תקינות היתה הנתבעת מזמינה תבניות ומתחילה בייצור כאשר משך כל תקופת הייצור היא היתה שולחת סוליות מדגמיות לבדיקת איכות אצל התובעת.

כך נהגה הנתבעת גם לגבי הדגם נשוא התובענה.

מאחר והתובעת היא בעלת הידע המקצועי בדבר התכונות הצפויות לחומר שיווצר כתוצאה מערבוב הפורמולציות שלה ולכן גם בעלת הידע בדבר התאמתו לדגם שמבקשת הנתבעת לייצר, ההתאמה שהיא עשתה לה בעבר, ובדיקות האיכות שעוד אתייחס אליהם, אכן היה זה מתפקידה של התובעת להתריע בפני הנתבעת במקרה שבו החומר שהיא מוכרת לנתבעת לשם ייצור הסוליה אינו מתאים לדגם הסוליה. אילו התריע התובעת בפני הנתבעת על חוסר התאמה כאמור ולמרות זאת היתה הנתבעת בוחרת לייצר את הדגם מהחומרים הנרכשים מהתובעת, אכן ניתן היה לומר כי היא לקחה על עצמה סיכון מרצון (כטענת התובעת). לא כך כאשר התובעת לא התריעה בפני הנתבעת כי פוליאורטן בכלל אינו מתאים לסוליות עבות, דבר שלטענת הנתבעת "ידוע לכל". ידיעה בסיסית כזו בוודאי שהיתה צריכה להיות בידי התובעת, ואילו לנתבעת לא יכלה להיות על כך ידיעה כלשהי אלא לאחר ניסיונה המר.

כאמור לעיל הנתבעת אף טענה בכתב ההגנה לתביעה שכנגד כי היא התריעה בפני הנתבעת על כך שחומר הגלם שממנו היא יצרה את סוליות הנעליים אינו מתאים לסוליה בעלת תכונות כאלה אך הנתבעת בחרה להתעלם מכך (סעיף 5). לטענה זו אין שחר, ולא היה לה ביסוס, אף לא בעדויות מטעם עדי התביעה.

לטענתה של התובעת כי התריעה על איכות "ייצור" חומר לקויה מצד הנתבעת אתיחס במסגרת הדיון בבדיקות האיכות שערכה התובעת לסוליות הנעליים שנשלחו אליה ע"י הנתבעת.

התובעת ביצעה בדיקות איכות שוטפות מדגמיות לכל דגמי הסוליות שהיו בייצור אצל הנתבעת. לטענת הנתבעת הן בדיקות הדגם והן בדיקות הדגם המתוקן היו תקינות והצביעו על סוליה באיכות טובה מאוד, למרות שהן נסדקו תוך זמן קצר מעת רכישתן. כמו כן טוענת הנתבעת כי היא הסתמכה על מצג של התובעת בפניה כי הבדיקות, ובמיוחד הבדיקה שכונתה בדיקת כפיפות, מהוות אישור לטיב הסוליה. בנוסף טענה הנתבעת כי התובעת לא גילתה לה פרטים מהותיים בדבר האופן בו היא מבצעת את הבדיקה, קרי את העובדה שמאחר והחריץ שדרכו מכניסים את הסוליה הנבדקת צר, לא ניתן להשחיל דרכו סוליה עבה, ולכן נהגה התובעת "לפרוס" את הסוליות ולהכניס לבדיקה "פרוסה" של סוליה בעובי מקסימלי של 2 ס"מ. לטענת הנתבעת, רק לאחר שהתלונות על הסדקים בסוליות חזרו ונשנו בעוד הבדיקות המשיכו להיות תקינות, ורק לאחר שהיא חקרה את עובדי התובעת על אופן ביצוע הבדיקה, התברר לה מהתובעת על חיתוך הסוליות לצורך ביצוע הבדיקה.

טענת הנתבעת היא כי הבדיקה אינה בודקת את טיב הסוליה אלא את טיב החומר ממנו עשויה הסוליה. לטענת התובעת היה על הנתבעת לבצע בדיקת "הליכה" לסוליות שכן בכל מקרה ביקורת האיכות שהיא מבצעת אינה יכולה לצפות את התנהגות הסוליה כאשר ידרוך עליה משקלו של אדם. לא אף זאת אלא שלטענת התובעת, בדיקת האיכות בודקת את החומר אך ורק לגבי הפרמטרים הכלולים בה: צפיפות ועמידות בכפיפה (וכן פרמטר נוסף אליו לא התייחסו הצדדים). לטענתה העובדה שזו מהותה של הבדיקה ולא בדיקת טיב הסוליה היתה ידועה לנתבעת היטב. כמו כן טוענת התובעת כי גם העובדה שרק 2 ס"מ מתוך כלל עובי הסוליה אם היא עבה יותר נבדקים היתה ידועה לנתבעת, וכי התובעת שלחה לה דרך שיגרה את הסוליות החתוכות לאחר סיום הבדיקה. כמו כן טוענת התובעת כי הנתבעת זלזלה בהוראות שקיבלה בדבר אופן ייצור הסוליה, וכי למרות הערות חוזרות ונשנות היא המשיכה לייצר את הסוליה בצפיפות הנופלת במידה ניכרת מרמת הצפיפות הנדרשת (500). לטענתה, בכך גרמה הנתבעת לסדיקה מוגברת של הסוליה.

אינני מקבלת את גרסתה של התובעת כי הנתבעת ידעה על כך שהתובעת חותכת את הסוליה ובודקת עובי מקסימלי של 2 ס"מ.

מחומר הראיות עולה כי רוב רובן של הסוליות שייצרה הנתבעת, אם לא כולן, לא היו עבות, ולא היתה לכן סיבה כלשהי שהיא תדע על חיתוך הסוליות לצורך הבדיקה. שנית, לקראת סיום יחסיהם של הצדדים עקב המחלוקת נשוא התובענה, ציינה לפתע התובעת לראשונה, לגבי בדיקות שנעשו בתקופה שמיום 30/3/99 עד יום 18/4/99 כי:

"חיתוך ל- 2 ס"מ עובי לא משקף מציאות!"

עידן ירון העיד כי הערה זו, שלא הופיעה מעולם בדו"חות של התובעת הדליקה אצלו נורה אדומה, ואכן לאחר בירור נוקב עם אנשי התובעת התברר כי היא נוהגת לחתוך את הסוליות העבות של הדגם נשוא התובענה ולבדוק עובי של 2 ס"מ ממנו בלבד. הנתבעת טענה כי ההערה הוספה לאור טענתה המיתממת של הנתבעת בדבר חיתוך הדגם לצורך ביצוע הבדיקה, שהיה ידוע לה היטב.

גרסה זו של הנתבעת נסתרה ע"י העד מטעמה, רן נחמני ששימש כטכנאי שירות של התובעת אצל הנתבעת, שתפקידו היה לערוך ביקורים יזומים או עפ"י בקשת הלקוח כדי לפקח על היצור ועל קיום הוראותיה של התובעת, ולאחר ולתקן תקלות. הוא העיד כי הערה זו היתה המשך לדיון שהתקיים באותה תקופה בין התובעת לנתבעת לגבי בדיקת הסוליות כדלקמן:

"זה המשך לדיון שהיה בנוגע לבדיקת הסוליות. עד כמה שזכור לי עובי הדגם הוא 6 ס"מ בחלק הכי עבה ולמעשה לא ניתן לבצע לדגם בדיקה בגלל העובי הוא לא נכנס למכשיר פיזית ובאיזה שהוא שלב הוסיפו הערה לדו"חות שהבדיקה היא של החומר ולא של המודל על מנת שישקף. עד כמה שאני יודע תקן לבדיקת נעליים מתייחס לדוגמית חומר בעובי של 6 מ"מ בגודל מסוים וכו' לא קיימת הגדרה לבדיקת מודל אלא הגדרה לבדיקת החומר ואז אחרי שנוצר הוויכוח סביב הנושא הוסיפו את ההערה על מנת להגדיר את הבדיקה... למה בדקו 2 ס"מ (ולא 6 מ"מ – ר.פ.א.) אינני יודע...".

מכאן, שההסבר שקיבלה הנתבעת כי הבדיקה נעשית לעובי מקסימלי של 2 ס"מ סוליה, וכי במידה והסוליה עבה יותר היא נחתכת על מנת שניתן יהיה להכניס אותה למכשיר הבדיקה, ניתנו לנתבעת רק בשלב מאוחר, לקראת סיום היחסים שבין הצדדים ולאחר שהנזק כתוצאה מהסוליות הפגומות כבר אירע.

אילו ידעה הנתבעת מראש כי זה האופן בו נעשית הבדיקה, היתה יכולה לצפות כי ישנה אפשרות של ממש כי הבדיקה לא תוכל לחזות באופן סביר את טיבה של סוליה עבה במיוחד.

עובדי התובעת לא נהגו לדקדק שימוש במונח "חומר" ו"סוליה" אלא כאשר מטרם במסגרת ההליכים המשפטיים היתה להדגיש כי התובעת בדקה את החומר ולא את הסוליה, וגם בכך היה כדי להטעות את הנתבעת לחשוב כי הבדיקה היא של טיב הסוליה. גם בטופס בדיקת האיכות, הגם שהכותרת המודפסת קבעה: "דו"ח בדיקה של פוליאורטן לנעליים", הרי שב"סוג החומר הנבדק" נרשם: "סוליות הליכה" או "סוליות הליכה גברים/נשים" או "סוליות הליכה עבות/דקות". רק מאוחר יותר ובמספר קטן מאוד של מקרים ציינה התובעת ב"סוג החומר" במקרה אחד: "סוליה איטלקית (סוליה אחרת חומר אחר)", במקרה אחר: "חומר לנעליים דומה לאיטלקי", ובמקרה נוסף: "FS 700".

על טופס הבדיקה לא צויינה העובדה כי היא מתייחסת לחומר ממנו מיוצרות הסוליות בהבדל מהסוליות.

יתר על כן מעדותו של רן נחמני המצוטטת לעיל עולה כי למרות שהתקן לבדיקת סוליות מתייחס למדגם של כ- 6 מ"מ ביצעה התובעת את הבדיקה על כל הסוליה עד לעובי של 2 ס"מ, וגם בכך יש כדי לתמוך את טענת הנתבעת כי התובעת התיימרה לבדוק את הסוליה ולא את החומר ומכל מקום כי זה המצג שהיא הציגה בפני הנתבעת.

הנתבעת טוענת למעשה כי תקינות בדיקות האיכות מהווה תנאי הכרחי אך לא מספיק לקבלת סוליות בעלות אורך חיים סביר, וכי בדיקת האיכות המבוצעת על ידה אין בה כדי ללמד דבר על עמידותה של הסוליה בדריכה תחת משקלו של אדם.

ראשית, מחומר הראיות שבפני עולה כי מי שעושים, אם בכלל, בדיקות דריכה הם יצרני הנעליים ולא יצרני הסוליות, ולא ראיתי זכר להמלצה כלשהי של התובעת לפני הסכסוך כי הנתבעת תעשה בדיקת הליכה.

שנית, לא הובאו ראיות כלשהן אלו פערים אם בכלל יכולים להיות בין בדיקת הליכה לבדיקת כפיפות, ובמיוחד לבדיקת כפיפות שהיתה נעשית לסוליה כפי שהיא בפועל, במלוא עובייה.

לפיכך אני מקבלת את גרסת הנתבעת כי הנתבעת לא גילתה לה כי היא נוהגת לחתוך סוליות שעוביין רב מ- 2 ס"מ לצורך ביצוע הבדיקה בשל מגבלות מכשיר המדידה, וכי היא הציגה בפני הנתבעת את בדיקות האיכות כבדיקות של הסוליה או לפחות כבדיקות המהוות אינדיקציה ישירה לאורך חיי הסוליה.

בנוסף לטענות שלעיל, טענה התובעת כי הנתבעת לא ביצעה כראוי את "ייצור" החומר של הסוליה בכך שהוא נפל בצפיפותו מהנדרש וכי הדבר גורם לסדיקה מוגברת של הסוליה.

מבדיקות האיכות שביצעה התובעת לא עולה מיתאם בין בדיקת הכפיפות לבדיקת הצפיפות.

בנוסף על כך, רק לעיתים רחוקות ציינה התובעת על גבי הבדיקה כי על הנתבעת להעלות את צפיפות החומר, וגם זה כאשר הצפיפות נפלה במידה רבה מ- 450 (ולא מ- 500 כפי שטוענת התובעת). כל עוד שמידת הצפיפות נעה סביב ה- 450 (דהיינו גם פחות מ- 450) לא ציינה התובעת על גבי הבדיקה כי היא אינה תקינה. נהפוך הוא במספר מקרים ציינה התובעת במפורש על גבי בדיקה בה היתה הצפיפות פחותה כי הבדיקות תקינות. דבר זה תומך הן בגרסת הנתבעת לגבי צפיפות החומר שנדרשה ע"י התובעת והן בגרסתה לפיה טענה התובעת כל העת כי הבדיקה המשמעותית לגבי אורך חיי הסוליה הוא עמידתה בבדיקת הכפיפות.

יצוין כי בדיקת הטכניון שנעשתה מטעם הנתבעת התבססה על בדיקת כפיפות, והיא התייחסה ל"דגמים" נשוא הבדיקה (שם נחתך הדגם נשוא התובענה למידה התקנית של כ- 6 מ"מ). תוצאות אותה בדיקה היו שבסוליה מהדגם נשוא התובענה הופיעו סדקים לכל רוחב הדוגמה אחרי 5000 כפיפות והם התרבו והעמיקו לאחר 10,000 כפיפות, בעוד שלפי התקן האמריקאי יש לצפות ל- 50,000 עד 100,000 כפיפות עד להתפתחות של סדק משמעותי (וסוליות טובות אינן נסדקות גם במספר כיפופים רב בהרבה). כמו כן מאותה בדיקה מתברר כי מגיעים לתוצאות שונות אם "פרוסת" הסוליה נלקחת כוללת את דוגמת החריצים שבתחתית או שהיא נלקחת בלעדיהם, כאשר במקרה הראשון הסדיקה מתרחשת מוקדם בהרבה, דבר שבדיקות האיכות של התובעת לא התייחסו אליו כלל.

אחת המסקנות של המומחה מטעם הנתבעת, ד"ר סטיב דרן, בעל תואר דוקטור בכימיה ממכון ויצמן שעוסק בייעוץ בתחום הפולימרים והפלסטיקה משך שנים, נראה שהחומר P.U. 606-300 שסופק ע"י התובעת לנתבעת הינו בעל תכונות מוגבלות לצורך יצור סוליות נעליים. כל עוד יצרה הנתבעת סוליות שטוחות דקות וחלקות, תכונות החומר שמכרה התובעת לנתבעת, הספיקו, ואולם החומר P.U. 606-300 אינו מתאים למודל 1734 לאור עמידותו הנמוכה לכפיפות מחד ולאור מבנה הדגם נשוא התובענה. כמו כן קובע המומחה מטעם הנתבעת כי לאור ההיכרות של עובדי התובעת עם תכונות החומר היה עליהם לדעת את מגבלותיו מראש ולהנחות את הנתבעת בהתאם שלא לעשות בו שימוש לצורך יצור הדגם עקב צורתו

(סוליה עבה עם חריצים לרוחבה). לדעתו החומר לא היה אלסטי דיו כדי לעמוד במאמצים שהופעלו עליו במסגרת דגם. התובעת היתה צריכה לדעת זאת, ובנוסף יש לה הידע כיצד להוסיף גמישות לחומרים אם ע"י הוספת חומר מרכז "plasticizer" או ע"י שינוי הרכב הפליאול עם פליאולים ארוכים יותר.

כאמור אף אני הגעתי למסקנה שלאור הידע הבלעדי של התובעת בדבר תכונות החומרים שבפורמולציה היה עליה לדעת שהם לא יתאימו לדגם ולהתריע על כך בפני הנתבעת שאינה יודעת מהם החומרים מהם מורכבת הפורמולציה, וממילא אינה יכולה לחזות את התאמתם לדגם זה או אחר של סוליות. במיוחד כך כאשר הנתבעת הסתמכה על מצגי התובעת כאילו סוליה שעומדת בבדיקת האיכות של התובעת הינה בעלת אורך חיים תקין. בשל כך סברה הנתבעת כי די בבדיקת איכות של אב הטיפוס כדי להסיק שאם הסוליה תיוצר באותו אופן היא תהיה בעלת אורך חיים תקין, ובבדיקות מדגמיות של הסוליות המיוצרות על מנת להעיד על טיבן. התובעת הטעתה את הנתבעת באשר לאופן ביצוע בדיקת האיכות על ידה ועל המשמעות שעלולה להיות לכך על חיזוי טיבה של הסוליה. כמו כן, אם אקבל את גרסת הנתבעת לפיה בודקת בדיקת האיכות את החומר ולא את אורך חיי הסוליה – הרי שהתובעת הטעתה את הנתבעת באשר ליכולתה של הבדיקה לחזות את אורך חיי הסוליה.

אציין כי לדעת המומחה מטעם הנתבעת תמוה הפער בין תוצאות בדיקת הכפיפות שקיבל הטכניון לאלה של התובעת, דבר המצביע לדעתו על חוסר תקינות הבדיקה של התובעת. התובעת טענה כי החומר של הסוליה הנוצר משני חומרי הגלם שמכרה לנתבעת לצורך זה, עמיד לתקופה של כשנה, אך לאחר 18 חודשים הוא מתפורר בקלות גם אם לא נעשה בסוליות שימוש כלשהו. לטענה זו לא הובאה ראיה כלשהי, ונראה לי תמוה שהתובעת תמכור לנתבעת חומר לייצור סוליות נעליים שיתפוררו לאחר 18 חודשים גם כאשר החומר יהיה תקין עפ"י בדיקות האיכות וגם כאשר הוא מתאים לסוג הדגם של הסוליה. יחד עם זאת לאור קביעותי דלעיל מחלוקת זו אינה צריכה הכרעה.

התובעת טענה כי הנתבעת שגתה כאשר הוציאה את הסוליות עם הדגם המתוקן מבלי שווידאה כי הן אינן לוקות בפגם של הסוליות מהדגם הראשון. אינני מקבלת את הטענה. פרק הזמן שלקח לנתבעת להפסיק את הייצור היה סביר בהתחשב בכך שהיא הסתמכה על כך שתוצאות הבדיקה מצביעות על סוליה בעלת אורך חיים טוב, וניסיונותיה לשנות את התבנית בעקבות טענת התובעת כי שינויים בתבנית (ללא שינוי מהותי של הדגם דהיינו שינוי עוביו או החריצים שבתחתיתו) יביאו לתיקון הכשל. באשר לדרישתה לפיצוי בגין התמורה ששילמה עבור התבניות - הדבר יידון במסגרת שיעור הפיצוי.

לאור כל האמור לעיל, התובעת היא האחראית לנזק שנגרם לנתבעת כתוצאה מהיסדקות מהירה ומוגברת של סוליות הנעליים שייצרה.

לטענת הנתבעת מגיע לה פיצוי בסך 138,705 ₪ בגין פיצוי שהיא נתנה ללקוחותיה שפנו אליה עד למועד הגשת התביעה, באמצעות זיכוי באחת משתי צורות: האחת זיכוי על הסוליות כאשר הצליחו להפריד מהן את הנעל, ולהתקין לנעל סוליה אחרת, וזיכוי בגין הנעל כאשר לא הצליחו להפריד את הסוליה ללא פגיעה בנעל.

הנתבעת הגישה חשבוניות זיכוי מפורטות ואני מקבלת את סכום הזיכוי שהיא טוענת לו כתוצאה מהפגם שבסוליות, סכום שעל התובעת לפצותה בגינו בסך של 138,705.5 ₪.

לא מצאתי ממש בתחשיבים שערכה הנתבעת לעניין זה בסיכומיה.

התובעת אינה זכאית לפיצוי בגין רכישת התבניות ששימשו לייצור הדגם שכן כעולה מחומר 'הראיות שבפני רוב הסוליות לא הוחזרו (לפחות עד למועד הגשת התביעה).

לא כל שכן שהנתבעת אינה זכאית לעלות תיקונן של התבניות, ולו בשל כך שהנתבעת לא הוכיחה כי הן תוקנו ביוזמה ובהתאם לתכנון של התובעת.

בקשתה של הנתבעת לפיצול סעדים שהובאה בסיכומיה נדחית בין היתר מאחר והיא למעשה בקשה לפצל את התביעה בגין נזקיה השונים ולא לפיצול סעדים.

לאור כל האמור לעיל לא ראיתי לנכון לעשות צו להוצאות.

ניתן היום י"ד בכסלו, תשס"ד (9 בדצמבר 2003) בהיעדר הצדדים.

המזכירות תשלח עותק פסה"ד לב"כ הצדדים.

רונית פינצ'וק - אלט,
שופטת

נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח